



## خبر



## رشد درآمدهای مالیاتی با تکیه بر شناسایی مؤدیان جدید و هوشمندسازی

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، درآمدهای مالیاتی را مسیر جدید تأمین مالی دولت دانست و گفت: وصول درآمدهای مالیاتی با تکیه بر اطلاعات شفاف، دقیق و بدون فشار بر مؤدیان دارای پرونده و منضبط انجام می‌شود، به گونه‌ای که با تمرکز بر پایه‌های جدید حتی از بار مالیاتی بخش تولید نیز کاسته شده است.

به گزارش سازمان امور مالیاتی کشور، «سید محمدهادی سبحانیان» با اشاره به روند افزایش درآمدهای مالیاتی در یک دهه اخیر اظهار داشت: سازمان امور مالیاتی با هدف کاهش تبعات اقتصادی ناشی از کسری بودجه دولت و با هدف بلندمدت کاهش وابستگی بودجه عمومی دولت به درآمدهای ناپایدار نفتی و سایر درآمدهای موهومی، مسیر جدیدی را برای تأمین بودجه اداره کشور گشوده است.

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به ضرورت برخورداری جامعه از یک نظام مالیاتی کارآمد، عادلانه و مؤثر، بیان داشت: طراحی یک سیاست مالیاتی که بتواند با کمترین اثرات اختلالی در تصمیمات اقتصادی افراد و بنگاه‌ها، درآمدهای مالیاتی دولت را حداکثر و اهداف بازتوزیعی و تخصیصی دولت را به نحو مطلوب تأمین کند، از مهم‌ترین وظایف سیاستگذاری مالیاتی در همه بخش‌ها و بویژه سازمان امور مالیاتی است.

سبحانیان با تشریح میزان تحقق درآمدهای مالیاتی در یک دهه گذشته، گفت: وصول درآمدهای مالیاتی به میزان ۳۱۸ هزار میلیارد ریال همراه با رشد ۱۴ درصدی در سال ۹۱ و رسیدن آن به بیش از ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار میلیارد ریال و رشد ۵۴ درصدی در سال ۱۴۰۱ در منابع مالیات‌های مستقیم و کالاها و خدمات، حدتصای جدید در تاریخ مالیات‌ستانی کشور از خود به جای گذاشته است.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور افزود: بالاترین درصد تحقق طی این مدت مربوط به سال ۱۴۰۰ که میزان ۱۱۳ درصد و رشد ۵۹ درصدی بوده است. این در حالی است که کمترین درصد تحقق در سال ۱۳۹۷ به میزان ۹۷ درصد و رشد ۱۳ درصدی اتفاق افتاده است.

وی از وصول بیش از یک میلیون و ۱۷۰ هزار میلیارد ریال عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده توسط این سازمان در سال گذشته خبر داد و تصریح کرد: در سال گذشته این میزان عوارض به شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور تخصیص یافت تا صرف تأمین بودجه جهت توسعه و آبادانی شهرها و روستاها شود.

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی با تشریح دلایل اصلی رشد درآمدهای مالیاتی بویژه در دو سال اخیر، افزود: شناسایی مؤدیان جدید، تمرکز بر پایه‌های جدید مالیاتی، افزایش نرخ تورم و مقابله بیش از پیش با فرار مالیاتی

با تکیه بر هوشمندسازی نظام مالیاتی، از عمده‌ترین دلایل افزایش درآمدهای مالیاتی بوده است. وی ادامه داد: از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۹ تعداد مؤدیان مالیاتی از ۲ میلیون و ۵۵۲ هزار نفر به ۲ میلیون و ۹۱۵ هزار نفر رسید. یعنی در مدت ۱۰ سال تعداد مؤدیان مالیاتی اعم از کسانی که اظهارنامه مالیاتی ارائه داده و کسانی که از ماده ۱۰۰ استفاده کرده‌اند معادل ۳۶۳ هزار نفر افزایش یافت، اما در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تعداد مؤدیان مالیاتی با ۸۳،۵ درصد (معادل ۲ میلیون و ۴۳۵ هزار نفر) افزایش به ۵ میلیون و ۳۵۰ هزار نفر رسید. سبحانیان در خاتمه افزود: رشد درآمدهای مالیاتی در سال‌های اخیر در حالی انجام شده است که نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در مقایسه با کشورهای دیگر جدید مالیاتی، افزایش نرخ تورم و مقابله بیش از پیش با فرار مالیاتی

با تکیه بر هوشمندسازی نظام مالیاتی، از عمده‌ترین دلایل افزایش درآمدهای مالیاتی بوده است. وی ادامه داد: از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۹ تعداد مؤدیان مالیاتی از ۲ میلیون و ۵۵۲ هزار نفر به ۲ میلیون و ۹۱۵ هزار نفر رسید. یعنی در مدت ۱۰ سال تعداد مؤدیان مالیاتی اعم از کسانی که اظهارنامه مالیاتی ارائه داده و کسانی که از ماده ۱۰۰ استفاده کرده‌اند معادل ۳۶۳ هزار نفر افزایش یافت، اما در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تعداد مؤدیان مالیاتی با ۸۳،۵ درصد (معادل ۲ میلیون و ۴۳۵ هزار نفر) افزایش به ۵ میلیون و ۳۵۰ هزار نفر رسید. سبحانیان در خاتمه افزود: رشد درآمدهای مالیاتی در سال‌های اخیر در حالی انجام شده است که نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در مقایسه با کشورهای دیگر جدید مالیاتی، افزایش نرخ تورم و مقابله بیش از پیش با فرار مالیاتی

از آن معاف کند. به عنوان مثال، حاکمیت قصد داشته باشد نوع خاصی از مالیات را نسبت به سوداگری در بخش مسکن و یا نسبت به برخی از املاک به دلیل ارزش یا محل جغرافیایی آنها اعمال کند (مالیات بر خانه‌های لوکس). در اینجا به دلیل اینکه برای اسناد عادی امکان وضع این سیاست وجود ندارد و اسناد عادی نیز به دلیل قابلیت و سهولت امکان جعل در آنها، مفاد آنها قابلیت دستکاری و تغییر به سود افراد دیگر را دارند و می‌توان با جعل مبیعه‌نامه به نام اشخاص مجهول‌الحال نسبت به فرار مالیاتی اقدام کرد؛ بنابراین فرصتی برای اعمال حاکمیت و سیاستگذاری باقی نمی‌ماند.

## حذف بستر پولشویی

افراد بزهدار برای تبدیل عواید حاصل از جرم به اموال به ظاهر مشروع، نیازمند بستر قانونی هستند و یکی از آماده‌ترین بسترها برای این امر، تبدیل وجه تحصیل شده ناشی از جرم به اموال غیرمنقول است. در حال حاضر به دلیل اعتبار اسناد عادی در معاملات اموال غیرمنقول، بزهداران به سادگی قادر هستند با توجه به فقدان هرگونه نظارت و کنترل بر معاملات عادی، عواید به‌دست آمده را توسط مبیعه‌نامه عادی تبدیل به ملک یا زمین کنند. در پولشویی‌های سازمان یافته یکی از بسترهای مهم جرم، اعتبار اسناد عادی بوده است. عدم اعتباربخشی به اسناد عادی در این حوزه می‌تواند یکی از مهمترین بسترهای پولشویی را از میان بردارد.

## تشکیل بانک اطلاعاتی از ملک و زمین در کشور و امکان شناسایی اموال غیرمنقول

بستر اصلی برای تصمیم‌گیری و سیاستگذاری دولت در هر بخشی از جمله تخصیص یارانه‌ها، ارائه حمایت، اخذ مالیات و... وجود بانک اطلاعاتی و آمار دقیق از موضوعات مربوطه است. بدون وجود آمار و اطلاعات صحیح و دقیق، امکان برنامه‌ریزی و قانونگذاری صحیح در بخش مسکن از دولت سلب خواهد شد. تشخیص میزان دقیق املاک موجود در کشور، تعداد خانوارهای ساکن در املاک، تعداد دقیق اراضی کشاورزی و مالکان آنها و تفکیک اراضی ملی و دولتی، از جمله اطلاعاتی است که هر دولتی به آن نیازمند است. این بستر صرفاً زمانی مهیا خواهد شد که اطلاعات مربوطه در یک سامانه جامع تحت نظر حاکمیت شکل گیرد و فضای غیررسمی و خارج آن، امکان ظهور و بروز نداشته باشد. این در حالی است که هم‌اکنون به دلیل امکان انجام معاملات به صورت عادی و نیز تفکیک و تغییر کاربری‌های غیرقانونی در اراضی کشور، سیاستگذار کشور ما اطلاعات و آمار جامعی در حوزه املاک و اراضی در اختیار ندارد. سلب اعتبار اسناد و معاملات غیررسمی باعث ایجاد بانک اطلاعاتی دقیق و بروز خواهد شد که بستر برنامه‌ریزی صحیح دولت محسوب می‌شود. علاوه بر این، عدم ثبت معاملات املاک و اراضی و اعتبار اسناد عادی موجب عدم امکان شناسایی اموال غیرمنقول محکومان مالی و بالتبع عدم امکان اجرای احکام صادره از دادگاه‌ها خواهد شد.



## به تازگی نیز رئیس کمیسیون قضایی مجلس از تعلل مجمع تشخیص درباره حل مشکل بی اعتبار بودن اسناد عادی و قولنامه‌ها انتقاد کرد و گفت: چرا بعد از دستور رهبر انقلاب، هنوز مصوبه بی اعتبار شدن قولنامه‌ها در مجمع تشخیص معطل مانده است؟

بعدی از زمین خواری مطلع نیستند. حتی در صورت شناسایی زمین خوار اولیه، با توجه به قابلیت جعل در اسناد عادی، زمین خوار می‌تواند با تنظیم سند عادی جعلی به نام افراد فوت شده یا مجهول‌الحال از مجازات بگریزد. این موضوع مخاطره مهمی برای اراضی ملی و منابع طبیعی محسوب می‌شود و یکی از زمینه‌ها برای بروز زمین خواری‌های سازمان یافته و ایجاد پرونده‌های کثیرالشاکی در دستگاه قضایی است. با سلب اعتبار اسناد غیررسمی (عادی) اموال غیرمنقول این بستر فساد از بین خواهد رفت. با توجه به اهمیت این موضوع ضروری است که هرچه سریع‌تر مجمع تشخیص مصلحت نظام بستر قانونی بی اعتبار شدن قولنامه‌ها را فراهم کند.

## ایجاد امکان اعمال حاکمیت و سیاستگذاری در زمینه اراضی و املاک

با تصویب این طرح، بستر اولیه اعمال حاکمیت در بخش اراضی و املاک فراهم می‌شود. به عبارتی طرح‌هایی نظیر مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر معاملات مکرر ساختمان و جلوگیری از فرارهای مالیاتی به وسیله نقل و انتقال املاک و زمین نیازمند شناسایی و رصد معاملات از این بخش است. در موضوعات مختلف اقتصادی، در پاره‌ای از موارد لازم است حاکمیت سیاست خاصی را نسبت به گروهی از مردم اجرا کند و سایرین را



## تعلل مجمع در بی اعتبارسازی معاملات غیررسمی

با وجود تأکید رهبر انقلاب بر سلب اعتبار از اسناد عادی و قولنامه‌ای، مصوبه بی اعتبار شدن قولنامه‌ها در مجمع تشخیص مصلحت نظام همچنان پس از گذشت چند ماه به تصویب نرسیده است

حقیقت با تصویب و اجرای این طرح یکی از زیرساخت‌های اصلی مقابله با فرارهای مالیاتی فراهم خواهد شد و از سوی دیگر فرایند شناسایی خانه‌های خالی نیز تسهیل می‌شود. به عبارتی با اجرای این طرح یکی از منشأهای فساد از بین رفته و حاکمیت حق خود را در نظام حقوقی ایران نیز تاکنون برجای گذاشته است.

## حذف بستر زمین خواری

رهبر معظم انقلاب اسناد غیررسمی را به عنوان یکی از منشأهای بزرگ فساد عنوان کردند. با توجه به اینکه اسناد عادی از نظر حقوقی معتبر و قانونی است، افرادی که مبادرت به تصرف اراضی دولتی، عمومی یا منابع طبیعی می‌کنند، این امکان را دارند که اراضی متصرفی را با سند عادی به دیگران فروخته و یا پس از تغییر کاربری، اقدام به نقل و انتقال آنها به غیر نمایند. اعتبار سند عادی این اجازه را می‌دهد که تصرفات و تغییر کاربری غیرقانونی زمین‌خواران قابلیت انجام و ارزش معامله پیدا کنند. علاوه بر این، با توجه به فقدان بانک اطلاعاتی و سابقه ثبت معاملات در معاملات غیررسمی، امکان ردیابی زمین خوار اصلی و اولیه بسیار دشوار و تا حدودی غیرممکن است زیرا ایادی متعددی در معامله عادی و قولنامه‌های یک زمین وجود دارد و زمین خوار اولیه که با سند عادی معامله کرده، غالباً قابل شناسایی نبوده و ایادی

تاکنون ناظر به اهمیت و نقش مهمی که در نظام حقوقی ایران ایفا می‌کند، همواره مدنظر قانونگذار بوده و از بدو تصویب این قانون، مقرر شده بود که معاملات اموال غیرمنقول دارای سابقه ثبتی باید در دفاتر اسناد رسمی به طور رسمی تنظیم و ثبت شود. متعاقباً با برخی تحولات از جمله نظرات اعلامی شورای نگهبان و رویه محاکم، این حکم و الزام قانونی دستخوش تغییرات و چالش‌هایی شد که تأثیر خود را در نظام حقوقی ایران نیز تاکنون برجای گذاشته است.

به منظور ساماندهی و ایجاد نظام ثبت رسمی معاملات در حوزه اراضی و املاک و نیز پیشگیری از آسیب‌های مرتبط با معاملات غیررسمی، طرح الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول در سال ۱۳۹۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید؛ پس از طرح ایرادات از جانب شورای نگهبان و اصلاح مصوبه در مجلس، نهایتاً این طرح در سال ۱۴۰۱ برای تعیین تکلیف نهایی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده است. این طرح اما همچنان از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین تکلیف نشده و بلاکلیفی آن یعنی معتبر ماندن اسناد عادی و وکالتی و در نهایت عدم اجرای هر قانونی برای قطع دست سوداگران از بازار مسکن. با توجه به اینکه تداوم اعتبار معاملات غیررسمی با آسیب‌های فراوانی همراه است، تصویب این طرح بخشی از گره بخش مسکن را حل خواهد کرد. در

رهبر معظم انقلاب ششم تیرماه سال جاری در دیدار رئیس و مدیران ارشد قوه قضائیه، معاملات غیررسمی اموال غیرمنقول را از منشأهای بزرگ فساد دانستند و با تأکید بر سلب اعتبار از این گونه معاملات، تصویب قانون در این خصوص را مصلحت قطعی کشور و نظام عنوان کردند.

این بیانات مهر تأییدی بر دغدغه چندساله آیت‌الله رئیسی و نامه چندی پیش سیداحسان خاندوزی وزیر اقتصاد به رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام برای شفاف‌سازی معاملات، پیشگیری از فرارهای مالیاتی و قطع دست سوداگران و سفته‌بازان از بازار بود به طوری که با تأکید رهبر معظم انقلاب بر مصوبه «اعتبار اسناد رسمی» مجلس، امید به تسریع در تعیین تکلیف طرح الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول در مجمع تشخیص مصلحت نظام افزایش یافت اما با گذشت چند ماه از تأکید رهبر حکیم انقلاب هنوز مصوبه بی اعتبار شدن قولنامه‌ها در مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است. به تازگی نیز رئیس کمیسیون قضایی مجلس از تعلل مجمع تشخیص درباره حل مشکل بی اعتبار بودن اسناد عادی و قولنامه‌ها انتقاد کرد و گفت: چرا بعد از دستور رهبر انقلاب، هنوز مصوبه بی اعتبار شدن قولنامه‌ها در مجمع تشخیص معطل مانده است؟

موضوع معاملات اموال غیرمنقول از زمان تصویب قانون ثبت اسناد و املاک در سال ۱۳۱۰

## در ۳ ماهه نخست امسال صورت گرفت

## چشم‌پوشی دولت از ۱۳،۵ همت درآمد برای کاهش تورم



مالیاتی محسوب می‌شود. درآمد سالانه مشمول اشخاص موضوع بند «ل» ماده ۱۳۹. قانون مالیات‌های مستقیم تا معادل چهار برابر سقف مالیاتی ماده ۸۴. قانون مالیات‌های مستقیم معاف است و مازاد بر آن حسب مورد به نرخ مالیاتی محسوب می‌شود.

حقوق ورودی گمرکی، کاهش سود بازرگانی و مالیات بر ارزش افزوده بر کالاهای اساسی، مواد اولیه، دارو و تجهیزات و ماشین‌آلات خطوط تولید اعمال کرده است؛ به عنوان مثال در بند ب تبصره هفت بودجه امسال حقوق ورودی مواد اولیه و دارو از چهار به یک کاهش داده شد. بر اساس لایحه دوفوریتی که دولت تقدیم مجلس کرد و مورد تصویب قرار گرفت، مالیات بر ارزش افزوده کالاهای اساسی که ۹ درصد بود به یک درصد کاهش پیدا کرد و در مصوبه هیأت دولت در مورخه ۲۱ خرداد ماه بیش از ۳۵۰ کالا شاهد کاهش حداکثری سود بازرگانی بودند یا به کمترین مقدار رسیدند یا عدد صفر را تجربه کردند و دولت با کاهش این تعرفه از درآمد هنگفتی به نفع مردم چشم‌پوشی کرده است.

حقوق ورودی، میزان تخفیفات و تخفیفات عمده است. گمرک جمهوری اسلامی ایران در اجرای تکلیف مقرر در بند (ن) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (موضوع معافیت‌ها و تخفیفات گمرکی و مالیاتی)، گزارش عملکرد ۳ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ گمرک جمهوری اسلامی ایران را به تفکیک «اسامی صاحبان کالا، کوتاژ، حقوق ورودی، میزان تخفیفات معافیت‌ها و بخشودگی‌های ارائه شده» منتشر کرد. میزان درآمد‌های گمرکی و مالیاتی چشم‌پوشی شده بر اثر اعمال این معافیت‌ها و تخفیفات در ۳ ماهه سال ۱۴۰۲ برابر با ۱۳،۵ هزار و ۲۱۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون و ۱۴۷ هزار و ۶۹۱ ریال به شرح جدول زیر است:

بر اساس این گزارش، دولت سیزدهم در راستای کنترل قیمت و کاهش تورم در سال جاری مجموعه‌ای از سیاست‌ها را در حوزه